

Prima și cea mai veche statueta Venus descoperită în România este expusă la Târgoviște

de Conf. univ. dr. George V Grigore

Municipiul Târgoviște a intrat din acest an într-un circuit extrem de select al muzeelor care au expuse statuete preistorice de tip „Venus”, introducând astfel și România în acest circuit. Aici, la *Muzeului Evoluției Omului și Tehnologie în Paleolitic*, din cadrul Complexului Național Muzeal „Curtea Domnească” din Târgoviște, instituție subordonată Consiliului Județean Dâmbovița, s-a „oprit” minunata statueta ce are o vechime de peste 17.200 de ani, fiind inclusă în secțiunea „Tezaur”. Statueta a fost descoperită la Piatra Neamț, într-un șantier arheologic al Complexului Muzeal Curtea Domnească, pe 21 iunie 2019. Stratul de locuire în care a fost descoperită a fost datat ca fiind de acum 17.000 de ani, ceea ce face din Venus cea mai veche sculptură în piatră de pe teritoriul României. Arheologii spun că este posibil să fie chiar mai veche, având în vedere asemănarea ei izbitoare cu *Venus din Willendorf*, a cărei vechime a fost estimată pentru 30.000 î.Hr.. Pe 18 decembrie 2019, la Târgoviște, într-un eveniment de talie națională au fost prezenți toți membrii echipei de cercetare condusă de profesorul Marin Cârciumar. Aceștia au povestit publicului prezent, condițiile în care au realizat descoperirea. Cel care a văzut statueta, într-o viroajă, pe o vreme nefavorabilă, după un sezon foarte ploios, a fost un elev, Andrei Zmeu, component al echipei de cercetare. Tânărul a povestit că vizitase, la începutul anului, Muzeul „Saint Germain en Laye” unde admirase statueta „Venus Brassempouy” și unde și-a pus dorința de a participa și el la descoperirea unui asemenea artefact. Acesta a fost

scos la iveală pe 21 iunie 2019, de ziua solstiului de vară, zi extrem de importantă pentru vânătorul din Paleolitic, pentru care natura avea o altă însemnătate. Profesorul Marin Cârciumară și-a exprimat dorința ca statueta să devină un simbol național, asemănător celei din Willendorf. Cercetătorul spune că statueta de la Târgoviște va pune Târgoviștea într-un circuit turistic al oamenilor e știință și pasionaților de paleolitic, datorită valorii ei naționale și universale, deosebite. Venus va fi expusă permanent la Târgoviște, în Muzeul Evoluției. Pentru a fi pusă în valoare, este așezată într-o sală în care se află 65 de replici la scară, după toate statuetele de tip Venus descoperite în lume. Complexul Muzeal târgoviștean a luat măsurile necesare siguranței statuetei. La evenimentul de prezentare a statuetei au mai participat: Alexandru Oprea, președintele Consiliului Județean Dâmbovița, Ovidiu Cârștina, directorul Complexului Național Muzeal „Curtea Domnească” din Târgoviște, Ivan Vasile Ivanoff, secretarul general al județului, Ernest Oberländer, directorul Muzeului Național de Istorie a României, reprezentanți ai mai multor muzee județene de istorie din țara noastră, ai Institutului Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei”, cadre didactice, iubitori de artă din Târgoviște și din țară. În luna decembrie, Muzeul Evoluției Omului și Tehnologiei în Paleolitic – unic și el în peisajul muzeistic din sud-estul Europei - a împlinit șase ani de la înființare, perioadă în care rezultatele cercetării paleoliticului din România, prin colectivul care activează în muzeu, s-au multiplicat constant, fiind recunoscute la nivel internațional.

Complexul Muzeal „Curtea Domnească” Târgoviște informează că descoperirea a fost făcută într-o nouă așezare paleolitică - denumită „Piatra Neamț 1” - în data de 21 iunie 2019. *„Pentru precizarea vârstei exacte a statuetei, au fost realizate câteva serii de datări radiocarbon AMS în două laboratoare diferite, Beta Analytic din SUA și RoAMS, laborator al Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei”. Astfel,*

rezultatul datărilor AMS a oferit vârsta de 17.000 de ani. Aceasta înseamnă că ne aflăm în fața celei mai vechi sculpturi în piatră din România și din această parte a Europei, precum și printre cele mai importante descoperiri paleolitice din Europa. O caracteristică excepțională a statuetei de la Piatra Neamț este oferită de conservarea intactă a acesteia, mai ales că marea majoritate a statuetelor paleolitice din piatră descoperite până în prezent au fost găsite în stare mai mult sau mai puțin fragmentară”, precizează Complexul Muzeal „Curtea Domnească” Târgoviște. Realizată din gresie, simbol al fertilității veche de 17.200 de ani, statueta măsoară circa 10 cm și păstrează urme diverse de prelucrare. „După 100 de ani de la recuperarea celebrei statuete paleolitice de la Willendorf din Austria, considerată acum simbol național, noua descoperire de la Piatra Neamț contribuie substanțial la îmbogățirea patrimoniului paleolitic cu un obiect de artă remarcabil”, se arată în informarea Complexului Muzeal „Curtea Domnească” Târgoviște. Cercetătorii care au descoperit statuia au relatat cât de valoroasă este aceasta și cât de rară este în lume. „Toate se numesc Venus, atunci când în 1908 a fost descoperită „Venus de Willendorf”, cel care a descoperit-o, Obermaier, a zis că trebuie denumite Venus și de atunci toate statuetele acestea paleolitice au primit denumirea de Venus. Sigur că nu toate se pretează la această denumire, pentru că unele sunt numai fragmente, unele sunt foarte stilizate, dar cele care în general au formele acestea opulente care sunt legate probabil de cultul fertilității, li se atribuie denumirea de Venus. Venusul acesta de la Piatra- Neamț îndeplinește aceste atribute ca să i se spună Venus” a declarat prof.univ.dr. Marin Cârciumar, cercetător al Muzeului Evoluției Omului și Tehnologiei în Paleolitic de la Târgoviște. Particularitățile statuii sunt formele exagerate ale modelului reprezentat și accentul pus pe corp, fața fiind total lipsită de formă.

„Ea are o valoare simbolică certă, cele care sunt redade sub forma aceasta opulentă, adică sâni foarte dezvoltați, fesele, și mai ales faptul că nu există detalii la cap, deci numai acele părți anatomice ale corpului care sunt legate de fertilitate, ne duce cu gândul că ele erau un simbol al fertilității, al mamei protectoare a clanului respectiv. Există statuete zvelte care nu au nici o legătură cu această idee și până la urmă ultimele ipoteze duc spre ideea că sculptorul din perioada respectivă sculpa modelul pe care îl avea în față, mai zvelt mai puțin zvelt” mai spune profesorul. *„A fost descoperită prin săpăturile arheologice pe care le-am făcut anul acesta, are 17.200 de ani, au fost stabiliți prin C14 (carbon 14) la cel mai bun laborator de la Beta Analitica din SUA și de la Măgurele tot un laborator de carbon 14, de o calitate extraordinară. Potențialul zonei Poiana Cireșului este foarte mare, eu șap de peste 20 de ani la Piatra Neamț, situl a oferit mai mult de 85 la sută din toate obiectele de artă și podoabă care au fost descoperite până acum pe teritoriul României, mai vechi de 15 mii de ani. Forma feței nu intra în părțile anatomice care țin de fertilitate, din cauza aceasta multe sunt lipsite de cap, a nu se crede că femeile își pierd capul ușor, ca să fac o glumă (râde). Există o statueta din Franța care tocmai frapează prin detaliile feței, s-a decoperit de fapt numai capul, dar nu se știe cum era corpul ei. Aceasta are 9,9 cm, sunt unele și mai mici, s-a descoperit anul acesta în Franța o statueta de 4 cm făcută din cretă, calcar cretos. La târgoviște avem 65 de replici ale statuetelor celor mai importante care s-au descoperit în Europa și Asia, practic de la Atlantic până la Pacific. Cea de la Willendorf este considerată simbol național și după câte știu eu, toate marile tratate ale Austriei au într-un colț și această imagine a statuetei de la Willendorf”* a mai spus prof.univ.dr. Marin Cârciumaru. Statueta se află acum la *Muzeul Evoluției Omului și Tehnologiei în Paleolitic* din Târgoviște dar va putea fi văzută și în cadrul unor expoziții din țară. *„Sigur în momentul în care la instituții importante din țară vor fi organizate expoziții temporare va fi expusă și în locurile respective, probabil că în următoarea etapă o să fie*

inclusiv la muzeul național. Fără îndoială descoperirea poate să devină un simbol național, există cazuri de genul acesta în Europa, cum este cazul statuetei de la Willendorf. Acest tip de descoperiri sunt extraordinar de rare, în sud-estul Europei până acum nu a fost descoperită nici una, majoritatea fiind concentrate în Europa Centrală și de Vest, trebuie înțeles că numărul lor nu este mare. În această zonă nu au mai fost găsite, era ca o pată albă în arheologia paleoliticului. Deocamdată nu se știe valoarea exactă la care este evaluată opera dar în mod clar ea va fi trecută la categoria tezaur. Așa se întâmplă cu orice piesă de patrimoniu extraordinară. Această piesă este în mod categoric un obiect de tezaur și va fi înregistrată ca atare. Orice piesă este evaluată și din punct de vedere financiar, încă nu am finalizat acest demers, deocamdată trebuie să finalizăm tot demersul științific” a declarat cercetătoarea Elena Nițu.

Acum această minune de statueta de tip „Venus” se află în vitrina *Muzeului Evoluției Omului și Tehnologiei în Paleolitic*, care este primul de acest fel din România și din Europa Centrală și de Sud-Est. Acesta este centrat pe descoperirile cele mai importante făcute în paleoliticul superior și mijlociu din România. În muzeu se regăsesc artefacte care fac parte, în mod cert, din patrimoniul arheologic universal, precum sunt cele mai vechi mărturii din lume privind simbolismul omului de Neanderthal, reprezentate prin recipientele pentru prepararea ocrului și o geodă vopsită cu ocră de peste 50.000 de ani, descoperite în Peștera Cioarei-Boroșteni (jud. Gorj), unicul colier din cochilii de melci de mici dimensiuni din Europa, de circa 29.000 de ani, cel mai vechi instrument de suflat din România, un fluier gravetian, de peste 20.000 de ani, multe pandantive din dinți de animale și pandantive din piatră gravate, unele chiar mai vechi de 25.000 de ani etc., toate acestea descoperite în siturile Piatra Neamț-Poiana Cireșului (jud. Neamț) și peștera Cioarei-Boroșteni (jud. Gorj). De altfel, în muzeu se concentrează peste 3/4 din toate obiectele de podoabă și de artă descoperite în România, mai vechi de 10.000 de

ani.În muzeu este reconstituită una dintre cele mai mari peșteri dintr-un muzeu din România, și singura în care se regasesc oameni de Neanderthal realizați prin respectarea tuturor exigențelor privind morfologia acestora, surprinși în cele mai caracteristice preocupări, cum ar fi cioplirea uneltelor sau prepararea coloranților, un Homo Sapiens din Paleoliticul Superior, într-o firească ipostază de vânătoare, alături de un cort specific gravetianului. Expunerea materialului arheologic este foarte modern concepută, apelându-se la modalități moderne de prezentare a informațiilor, cum ar fi plasmeele pe care rulează reconstituirea procedeeelor tehnologice care au stat la baza realizării uneltelor și armelor din piatră și os, în perioade cu mult superioare vârstei de 10.000 de ani, toate artefactele fiind încadrate într-un mediu natural. Iată că acum România poate fi trecută pe harta locurilor unde strămoșii noștri au lăsat semne ale unei arte preistorice și simboluri ale unui cult demne de a fi cercetate și re-puse în valoare. Pe lângă picturile parietale din Peștera Coliboaia și Peștera Cuciulat, avem acum și o sculptură de tip „Venus”, inclusă la categoria „tezaur”.

Surse: cunoastelumea.ro; wikipedia.org; adevarul.ro;
agerpres.ro; stiripesurse.ro; muzee-dambovitene.ro;
gazetadambovitei.ro

Andrei Zmeu, elevul care a văzut-o primul pe Venus.

Prima statueta de tip Venus din România, veche de 17.000 de ani.

Prima statueta de tip Venus din România, veche de 17.000 de ani, va fi expusă, luna aceasta, în premieră, la Muzeul Evoluției Omului și Tehnologiei în Paleolitic din Târgoviște. Statueta descoperită la Piatra Neamț, realizată din gresie, este bine conservată, susțin specialiștii, anunță MEDIAFAX.

Statueta de tip Venus de 17.200 de ani